

Til lovforslag nr. L 213

Folketinget 2017-18

Betænkning afgivet af Sundheds- og Ældreudvalget den 0. maj 2018

2. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven

(Egenbetaling for tolkebistand)

[af sundhedsministeren (Ellen Trane Nørby)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet 11 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 23. marts 2018 og var til 1. behandling den 19. april 2018. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundheds- og Ældreudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <> møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og sundhedsministeren sendte den 11. januar 2018 dette udkast til udvalget, jf. SUU alm. del – bilag 170. Den 23. marts 2018 sendte sundhedsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra DIGNITY - Dansk Institut mod Tortur og Paul Gram-Hansen, Odense.

Sundhedsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Koalitionen af de danske traumeklinikker mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 38 spørgsmål til sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

[Et *flertal* i udvalget (S, DF, V, LA og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*. Flertallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.]

[Et *mindretal* i udvalget (EL, ALT ...) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.]

[Et *andet mindretal* i udvalget <> indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.]

Inuit Ataqatigiit, Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (EL), [tiltrådt af et *mindretal* (ALT ...):]

Til § 1

1) I stk. 4 indsættes efter »taler herfor«: »jf. dog stk. 5-14«.

[Konsekvens af ændringsforslag 2-14]

2) Efter stk. 4 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 5. Regionsrådet er dog uanset stk. 4 forpligtet til at yde tolkebistand til følgende persongrupper, uanset hvor længe personerne har været bosat i Danmark; forældre til syge børn, børn uden ledsagelse af forældre, mennesker med en fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuel funktionsnedsættelse, som vurderes midlertidigt eller varigt at have mistet evnen til at tilegne sig henholdsvis oppebære og anvende tilegnede danskundskaber, personer fra Det Tyske Mindretal i Danmark.«

[Persongrupper der skal tilbydes vederlagsfri tolkebistand]

3) Som nyt stk. 6 indsættes:

»Stk. 6. Regionsrådet er dog uanset stk. 4 forpligtet til at yde tolkebistand til gravide i forbindelse med sundhedsydelser relateret til svangreomsorg.«

[Af hensyn til det ufødte barn skal gravide tilbydes vederlagsfri tolkebistand til alle sundhedsydelser relateret til graviditet, f.eks. jordemoderkonsultationer, lægekonsultationer, scanninger]

4) Som nyt stk. 7 indsættes:

»Stk. 7. Regionsrådet er dog uanset stk. 4 forpligtet til at yde tolkebistand til akutte ydelser.«

[Vederlagsfri tolkebistand til akutte ydelser, f.eks. skadestue og fødsel]

5) Som nyt stk. 8 indsættes:

»Stk. 8. Regionsrådet er dog uanset stk. 4 forpligtet til at yde tolkebistand til ydelser i relation til behandling efter vold, voldtægt og andre former for overgreb.«

[Vederlagsfri tolkebistand til behandling efter overgreb. Det skal sikres at der ikke er økonomiske udgifter forbundet med at henvende sig til skadestue, center for voldtægts ofre og andre relevante ydelser i forbindelse med sundhedsfaglig behandling og/eller dokumentation af et overgreb.]

6) Som nyt stk. 9 indsættes:

»Stk. 9. Regionsrådet er dog uanset stk. 4 forpligtet til at yde tolkebistand til ydelser i relation til forebyggelse og behandling af smitsomme sygdomme, herunder vaccinationsprogrammer.«

[Vederlagsfri tolkebistand til behandling af smitsomme sygdomme samt relevante vaccinationsprogrammer. Det kan f.eks. være mæslinge- og rubellavaccine m.v.]

7) Som nyt stk. 10 indsættes:

»Stk. 10. Regionsrådet er dog uanset stk. 4 forpligtet til at yde tolkebistand til ydelser i psykiatrien.«

[Vederlagsfri tolkebistand i psykiatrien. Patienter i psykiatrien er særligt sårbare og har ofte langvarige behandlingsforløb og fritages for tolkegebyr]

8) Som nyt stk. 11 indsættes:

»Stk. 11. Regionsrådet er dog uanset stk. 4 forpligtet til at yde tolkebistand til særligt sårbare borgere fx hjemløse, stofmisbrugere og mennesker, der er ofre for trafficking og mennesker udsat for social kontrol.«

[Vederlagsfri tolkebistand til sårbare persongrupper]

9) Som nyt stk. 12 indsættes:

»Stk. 12. Regionsrådet er dog uanset stk. 4 forpligtet til at yde tolkebistand til traumatiserede flygtninge eller indvandrere.«

[Vederlagsfri tolkebistand til flygtninge og indvandrere, som har dokumenterede traumer og f.eks. er diagnosticeret med PTSD]

10) Som nyt stk. 13 indsættes:

»Stk. 13. Regionsrådet er dog uanset stk. 4 forpligtet til at yde tolkebistand til personer, som fagperson har vurderet at have et meget beskedent rådighedsbeløb.«

[Vederlagsfri tolkebistand til personer med beskedent rådighedsbeløb]

11) Som nyt stk. 14 indsættes:

»Stk. 14. Regionsrådet er dog uanset stk. 4 forpligtet til at yde tolkebistand til pårørende til en patient, som er i intensiv behandling, akut behandling eller af anden årsag ikke er ved bevidsthed.«

[Vederlagsfri tolkebistand til pårørende til bevidstløs patient]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Som konsekvens af ændringsforslag nr. 2-11 henvises der i stk. 4 til de efterfølgende undtagelser oplistet i stk. 5-14.

Til nr. 2

Med bestemmelsen fastslås det direkte i loven, at Regionsrådet uanset stk. 4 er forpligtet til at yde tolkebistand til bestemte persongrupper, som på grund af alder eller fysisk eller psykisk tilstand ikke evner at tilegne sig henholdsvis oppebære og anvende danskundskaber inden for 3 år. Derfor undtages følgende persongruppe: forældre til syge børn, børn uden ledsagelse af forældre, mennesker med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse. Desuden undtages personer fra Det Tyske Mindretal i Danmark også direkte i loven, da der kan være behov for at give mindretallet en særlig beskyttelse. Det bør fremgå direkte af loven, at der er undtagelser fra tolkegebyret. Det er ikke tilstrækkeligt, at det er op til den til enhver tid siddende minister at sikre, at loven er i overensstemmelse med eksempelvis FN's Handicapkonvention og Børnekonvention.

Til nr. 3

Med bestemmelsen fastslås det direkte i loven, at Regionsrådet skal tilbyde gravide vederlagsfrit at modtage tolkebistand til jordemoderkonsultationer, fosterdiagnostiske undersøgelser, lægekontroller og lignende, uanset hvor længe personen har været bosat i Danmark.

Til nr. 4

Med bestemmelsen fastslås det direkte i loven, at Regionsrådet vederlagsfrit skal tilbyde tolkebistand til akutte ydelser som eksempelvis skadestuebesøg eller fødsel, uanset hvor længe personen har været bosat i Danmark.

Til nr. 5

Med bestemmelsen fastslås det direkte i loven, at Regionsrådet vederlagsfrit skal tilbyde tolkebistand til ydelser i relation til behandling efter vold, voldtægt og andre former for overgreb, uanset hvor længe ofret har været bosat i Danmark.

Til nr. 6

Med bestemmelsen fastslås det direkte i loven, at Regionsrådet vederlagsfrit skal tilbyde tolkebistand til ydelser i relation til forebyggelse og behandling af smitsomme sygdomme, herunder vaccinationsprogrammer som f.eks. mæslinger, rubella m.v., uanset hvor længe personen har været bosat i Danmark. Det er både i den enkelte patients interesse og i samfundets interesse, at der sikres forebyggelse, f.eks. ved at personer bosat i Danmark følge anbefalingerne om børnevaccine, og at smitsomme sygdomme behandles hurtigt og effektivt. Derfor skal eventuel behandling hos lægen ikke være betinget af, om den pågældende økonomisk kan svare et tolkegebyr.

Til nr. 7

Med bestemmelsen fastslås det direkte i loven, at Regionsrådet vederlagsfrit skal tilbyde tolkebistand til ydelser i psykiatrien, uanset hvor længe personen har været bosat i Danmark.

Til nr. 8

Med bestemmelsen fastslås det direkte i loven, at Regionsrådet vederlagsfrit skal tilbyde til særligt sårbare borgere

som f.eks. hjemløse, stofmisbrugere og mennesker, der er ofre for trafficking og mennesker udsat for social kontrol, uanset hvor længe borgeren har været bosat i Danmark.

Til nr. 9

Med bestemmelsen fastslås det direkte i loven, at Regionsrådet vederlagsfrit skal tilbyde tolkebistand til traumatiserede flygtninge eller indvandrere, uanset hvor længe personen har opholdt sig i Danmark.

Til nr. 10

Med bestemmelsen fastslås det direkte i loven, at Regionsrådet vederlagsfrit skal tilbyde tolkebistand til personer med et meget beskedent rådighedsbeløb. Det er en forudsætning for vederlagsfri tolkebistand, at en fagperson som f.eks. socialrådgiver har vurderet, at personens rådighedsbeløb er så beskedent, at en udgift til tolkebistand vil kunne have væsentlige konsekvenser for den pågældendes fremtidige økonomiske formåen og levestand.

Til nr. 11

Med bestemmelsen fastslås det direkte i loven, at Regionsrådet vederlagsfrit skal tilbyde tolkebistand til pårørende til en patient, som er i intensiv behandling, akut behandling eller af anden årsag ikke er ved bevidsthed.

Liselott Blixt (DF) fmd. Karin Nødgaard (DF) Karina Adsbøl (DF) Susanne Eilersen (DF) Jeppe Jakobsen (DF)

Jan Erik Messmann (DF) Jane Heitmann (V) Hans Christian Schmidt (V) Hans Andersen (V) Mads Fuglede (V)

Thomas Danielsen (V) Jacob Jensen (V) Laura Lindahl (LA) May-Britt Katstrup (LA) Brigitte Klintskov Jerkel (KF)

Astrid Krag (S) Flemming Møller Mortensen (S) Erik Christensen (S) Julie Skovsby (S) nfmd. Karin Gaardsted (S)

Lea Wermelin (S) Yildiz Akdogan (S) Stine Brix (EL) Finn Sørensen (EL) Pernille Schnoor (ALT) Torsten Gejl (ALT)

Marlene Borst Hansen (RV) Kirsten Normann Andersen (SF) Trine Torp (SF)

Inuit Ataqatigiit, Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Nunatta Qitornai (NQ)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	10	Javnaðarflokkurinn (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 213

Bilagsnr.	Titel
1	Hørings svar og høringsbrev, fra sundhedsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Henvendelse af 24/4-18 fra Paul Gram-Hansen, Odense
4	Henvendelse af 26/4-18 fra DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur
5	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 213

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvem der har ansvaret i en situation, hvor en læge fejlvurderer en tolks kompetencer, og mangelfuld eller fejlagtig tolkning herefter giver anledning til forkert, mangelfuld diagnosticering eller behandling og/eller skader, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvem der har ansvaret for en forkert vurdering af, hvorvidt en patient har brug for tolk, og manglende kommunikation herefter giver anledning til forkert, mangelfuld diagnosticering eller behandling og/eller skader, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om indhentelse af en udtalelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed vedrørende risikoen for patientsikkerheden, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvorfor de administrative konsekvenser vedrørende dispensationsansøgninger ikke er medtaget i lovforslagets oversigt over økonomiske- og administrative konsekvenser, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvad erfaringerne fra det tidligere tolkegebyr er i forhold til antallet af klager vedrørende gebyret samt hvad tidsforbruget var på dispensationsansøgninger, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om ministeren kan bekræfte, at gebyret særligt vil ramme patienter med meget sygdom og stort behov for sundhedsydelser, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvad ministeren vurderer risikoen er for, at der vil blive brugt børnetolke eller tolkning af andre pårørende, når der indføres et tolkegebyr, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
8	MFU spm. om, hvordan personer, der har opnået dansk statsborgerskab med dispensation for dansk kundskaber, fordi deres personlige forhold er sådan, at de ikke vil kunne gennemføre en relevant sprogindlæring, bliver fritaget for egenbetalingen i henhold til det fremsatte forslag, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm., om der vil være en maksimal grænse pr. år for hvor mange tolkegebyrer, man kan komme til at betale, hvis man indgår i et langva-

- rigt behandlingsforløb eller en langvarig indlæggelse eller at man er kronisk syg og har brug for lægehjælp mange gange, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om begrundelsen for, at der er sat en grænse på tre års ophold, før man skal betale tolkegebyr, set i henhold til at der i forbindelse med det tidligere tolkegebyr var en grænse på syv år, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om dokumentation for, at et tolkegebyr i sundhedsvæsenet vil få flere herboende udlændinge til at lære dansk, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm., om tolkeydelser i forbindelse med svangreomsorg, f.eks. jordemoder- og lægekonsultationer under graviditeten, fødsel og sundhedsplejerske, vil blive undtaget fra gebyr, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm., om tolkeydelser til de pårørende i forbindelse med intensiv behandling, meget akut behandling eller hvor patienten af andre årsager er uden bevidsthed vil blive undtaget fra gebyr, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm., om tolkeydelser til forældre i forbindelse med behandling af børn samt børn uden ledsagelse af forældre vil blive undtaget fra gebyr, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm., om tolkeydelser i forbindelse med forebyggelse og behandling af smitsomme sygdomme vil blive undtaget fra gebyr, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm., om tolkeydelser i forbindelse med vaccinationer, f.eks. mæslingeprogrammet målrettet voksne, vil blive undtaget fra gebyr, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm., om tolkeydelser i forbindelse med psykiatrien vil blive undtaget fra gebyr, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm., om man kan undtages fra at skulle betale tolkegebyr ved ingen eller meget lav indtægt, f.eks. integrationsydelse, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm., om kvinder udsat for social kontrol kan undtages for tolkegebyr i sundhedsvæsenet, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm., om handlede kvinder kan undtages for tolkegebyr i sundhedsvæsenet, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm., om en undtagelse for tolkegebyr baseret på en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse vil kræve en lægeerklæring, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm., om undtagelsen for mennesker med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, som betyder, at de ikke kan lære dansk, skal forstås således, at funktionsnedsættelsen står i vejen for, at de kan lære dansk inden for tre år, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om, hvilke rettigheder og muligheder en borger har, som får stillet en tolk til rådighed, som ikke har de nødvendige sproglige kvalifikationer, fordi lægen ikke foretog en korrekt vurdering af tolkens kvalifikationer, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå

- 24 Spm., om kommentar til høringssvaret fra Aarhus Universitet, hvoraf det fremgår, at det menes at være diskrimination af danske statsborgere, som har behov for tolkning på andre sprog end grønlandsk, færøsk og tysk, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm., om der ske opkvalificering eller udsendes vejledninger for at sikre, at læger har mulighed for at vurdere behovet for tolkning samt tolkens kvalifikationer, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm., om det er lovligt at opkræve et gebyr for forvaltningsretlig afgørelse, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm., om forudsætningerne for beregningen af lovforslaget, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm., om forskellen i indtægter fra tolkegebyr og udgifter til tolkning skyldes, at der forventes et meget stort antal undtagelser, en stor administrativ byrde, at udgifter til tolkning først og fremmest er til udlændinge, som har opholdt sig mindre end tre år i Danmark eller noget helt fjerde, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm., om udgifter til administration for regioner og sundhedspersoner er indregnet i økonomien bag lovforslaget, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om, hvad ministeren vil gøre for at følge udviklingen i brugen af børnetolke samt øvrige pårørende, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm., om kommentar til henvendelsen af 24/4-18 fra Paul Gram-Hansen, Odense, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm., om traumatiserede flygtninge er undtaget gebyr for tolkebistand i det fremsatte forslag, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om, hvilke specifikke kompetencer, der forudsættes at være til stede for at kunne forestå tolkning, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm., om personer med en PTSD-diagnose er undtaget gebyr for tolkebistand i det fremsatte forslag, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm., om kommentar til henvendelsen af 26/4-18 fra DIGNITY - Dansk Institut mod Tortur, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om, hvordan ministeren vil sørge for, at det bliver muligt for alle de mennesker, der skal have lavet en lægeerklæring for at få en dispensation, at faktisk få én lægeerklæring, i lyset af at der er udbredt lægemangel, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om, hvordan ministeren vil sørge for, at det bliver muligt for alle de mennesker, der skal have lavet en lægeerklæring for at få en dispensation, at faktisk få én lægeerklæring, i lyset af at der er udbredt lægemangel, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm. om, hvordan ministeren vil sørge for, at det bliver muligt for alle de mennesker, der skal have lavet en lægeerklæring for at få en dis-

pensation, at faktisk få én lægeerklæring, i lyset af at der er udbredt lægemangel, til sundhedsministeren, og ministerens svar herpå